

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

30. év.

Forrás:

3p

(Hely)

1926. 5. 1-2.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Ol)

Osztályozás

Tárgy

492

Hely

Vigszínház

Idő

"1896/1926"

Személy

Székesfővárosi házinomda 1922

Harminc év

A Vigszínház jubileuma

A magyar kultúrának, amely kevés nagy és örövendetes eseményt jegyezhet fel Trianon óta, pirosbetűs ünnepe van: *harminc esztendeje*, hogy az akkor még pusztá és kiépítetlen Lipótköruton Jókai Mór „Barangok” című vigjátékával megnyílt a Vigszínház, hogy rövid néhány év leforgása alatt Budapest és az ország kultúreletének egyik legfontosabb művészeti tényezőjévé emelkedjék.

Harminc év! Mennyi lankadatlan művészi ambíciót, mennyi rengeteg munkát, mennyi nemes küzdelmet jelent ez a hat lusttrum; mennyi ragyogó eredmény, mennyi feledhetetlen siker, mennyi híres és aranyesengésti név emléke fűződik ehhez a harminc évhez, amely 1896 május elsején új és fényes korszakot nyitott színpadi irodalmunk és színészetünk történetében.

A Vigszínház e harminc év alatt nemcsak Európa egyik legelőkelőbb nivóju színpadává fejlődött, hanem új és egyéni játéksztílussal, s az új magyar író- és színész-tehetségek egész csillagkoszorújával ajándékozta meg kultúránkat. A „Vigszínház-sztílus” ma már messze földön fogalom; a Vigszínház szerzői ma már világsszerte híres márkák. A Vigszínház volt a legnagyobb magyar sikerek kirepítő fészke. „Az ördög”, a „Tajfun”, a „Liliom”, a „Kék róka”, „A hattyu” meghódította a világot a magyar génusznak; itt virágozott ki a modern történelmi dráma egyik legizmosabb hajtása, az „Oskay brigadéros” és itt talált legigazibb hajlékra a párisi vigjáték is, mert a Vigszínház nagy koncepciójának keretében harmónikus megférnek egymással a legellentétesebb stílusok is.

Gróf Keglevich István, Faludi Gábor és dr. Szécsi Ferenc, akik ezt a büszke intézményünket szinte a földből varázsolták elő, s az első

művészeti igazgató, Ditrői Mór, a nagy magyar alkotók lobogó lelkesedésének, tehetségének és tudásának egyik legkülönb örököse jelölték meg azt az utat, amelyen a Vigszínháznak haladnia kell. Ezt a nemes művészi és magyar tradíciót követték később a ma erőben, egészségben és tiszteletben *nyolcvanadik* születésnapját ünneplő Faludi Gábor fia: *Faludi Miklós*, dr. *Faludi Jenő* és *Faludi Sándor*, majd a háboru utáni nehéz időkben az új igazgatók: a fáradhatatlan, agilis és modern *Roboz Imre*; a kiváló író és a színháznak másfél évtizeden át volt kitűnő rendezője: *Jób Dániel* és a harmincéves munka tanuja és részese: dr. *Komor Gyula*, a színház népszerű dramaturgia és művészeti tiktára.

Ennek a nemes színházi politikának volt az eredménye, hogy alig néhány évvel a megnyitás után, 1902 januárjában megkezdhetette a színház száz estére terjedő magyar ciklusát; s hogy a mai napig százhetvenhárom magyar darabot indított el a siker — nem egyszer a világsiker — útjára.

Jókai Mórtól, akinek dialógusa először csendült fel az új színpadon, a jubiláris est szerzőjéig, *Szenes Béláig* szinte minden ismert magyar író szóhoz jutott a Vigszínházban; színrekerültek sorrendjében a következők:

Kozma Andor, *Jókai Mór*, *Beöthy László*, *Follinusz Aurél*, *Szalóky Elek*, *Szécsi Ferenc*, *Makai Emil*, *Gerő Károly*, ifj. *Bokor József*, *Kazaliczky Antal*, *Thury Zoltán*, *Pekár Gyula*, *Heltai Jenő*, *Benedek Elek*, *Guthi Soma*, *Rákosi Viktor*, *Mocsáry Béla*, *Herczeg Ferenc*, *Bródy Sándor*, *Hunyadi Margit*, *Vizvári Mariska*, *Géczy István*, *Fényes Samu*, *Bartha Miklós*, *Hegedüs Gyula*, *Lampérth Géza*, *Szigeti József*, *Molnár Ferenc*, *Komor Gyula*, *Zboray Aladár*, *Földes Imre*, *Malonyay Dezső*, *Vajda László*, *Berczik Árpád*, *Csergő Hugó*, *Rajna Ferenc*, *Bakonyi Károly*, *Kálmán Imre*, *Garami Ernő*, *Garvay Andor*, *Rózahegyi Kálmán*, *Gál István*, *Kun László*, *Stephanidesz Károly*, *Lengyel Menyhért*, *Nagy Endre*, *Szomorj Dezső*, *Pásztor Árpád*, ifj. *Hegedüs Sándor*.

dor, *Hajó Sándor*, *Farkas Imre*, *Biró Lajos*, *Ráskai Ferenc*, *Gábor Andor*, *Szirmai Albert*, *Faragó Jenő*, *Karinthy Frigyes*, *Orbók Lóránt*, *Verő György*, *Harsányi Zsolt*, *Martos Ferenc*, *Bródy Miksa*, *Nádas Sándor*, *Móricz Zsigmond*, *Barta Lajos*, *Ruttkay György*, *Almásy Tihamér*, *Góth Sándor*, *Drasche-Lázár Alfréd*, *Lakatos László*, *Rákosi Jenő*, *Szép Ernő*, *Szenes Béla*, *Fazekas Imre*, *Vajda Ernő*.

Mennyi illusztris név! És ezek csak a magyar szerzők 173 színdarabával! Hol vannak még a külföldiek, *Shakespeare*-től kezdve *Pirandello*-ig? Hol vannak a színrekerült 180 francia, 54 német, 44 angol, 11 olasz, 9 orosz, továbbá a több spanyol, norvég, holland és cseh darab szerzői? És hol vannak főként a művészek, akik a Vigszínházat jelentik? *Hunyadi Margit*, *Lánczy Ilka*, *Nikó Lina*, *Harmath Hedvig*, *Haraszhay Hermin*, *Pethes Imre*, *Fenyvessi Emil*, *Ráthonyi Ákos*, *Sziklai Kornél*, *Tapoleczay Dezső*, akik eltávoztak, és azok, akik élnek s akiknek nevét felesleges lenne felsorolni, hiszen a vigszínházi együttes eleven fogalom s minden tagját a népszerűség fénye övezi.

Felesleges lenne ezt a mai gárdát, felesleges lenne egyes neveket felsorolni, amint nem lehet kiszakítani egyes ünnepi eseményeket sem a harminc év történetéből. Mert a magyar kultúra e diadalmas harmincéves háborújában nem volt ünnepnap és nem volt hétköznapi. Helyesebben: mindennap ünnep volt a harminc év során, mert a Vigszínház együttesének minden előadás ünnepi szertartást jelent.

Csak a művészetnek ezzel az áhítatos imádatával lehetett a Vigszínház azzá a világhíres műintézet, amivé a magyar tehetség fejlesztette. És a munka mai ünnepén, amikor harminc év kulturmunkájának fényes eredménye előtt zászlót hajt Budapest egész társadalma, nem tűzhet a jubiláló színház maga elé szebb, nemesebb célt, minthogy töreljen hittel, lankadatlan lelkesedéssel halad tovább azon az úton, amelyen harminc évvel ezelőtt elindult és amely a magyar tehetség világhódító útja.